

Delegationen för migrationsstudier
Ju 2013:17

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Joakim Palme
Ordförande

Delegationen för migrationsstudier (Ju 2013:17) lämnar följande remissvar på Analyser och utvärderingar för effektiv styrning (SOU 2018:79)

Delegationen för migrationsstudier (Delmi) inkommer härmed med ett remissvar på utredningen *Analyser och utvärderingar för effektiv styrning* (SOU 2018:79). Remissvaret utgår från Delmis egen verksamhet som ett analysorgan inom ramen för kommittéväsendet och behandlar företrädesvis de delar av utredningen som berör själva kommittéväsendet.

Sammanfattning

Att föreslå en omorganisation av kommittéväsendet ingick inte i utredningens direktiv eller mandat, Delmi har därmed inte haft möjlighet att följa och ge löpande synpunkter på utredningen såsom andra berörda myndigheter. Utredningen har inte beaktat Delmis breda uppdrag och att Delmi har fler syften än att bara tillföra regeringen beslutsunderlag. Utredningens ensidiga fokus på att skapa enhetlighet och strömlinjeformning döljer att olika frågor och sakområden ställs inför olika utmaningar – inte minst migrations- och integrationsfrågorna. Delmi delar inte utredningens slutsats att de befintliga utvärderings- och analysmyndigheterna, inklusive delar av kommittéväsendet, bör delas upp och slås samman på det sätt som föreslås.

Delmi och övriga kommittéer ingick inte i utredningens uppdrag

Direktiven till *Analyser och utvärderingar för effektiv styrning* SOU 2018:79 (utredningen) formuleras i Dir 2017:79. Enligt uppdraget skulle översynen uttryckligen *inte* omfatta kommittéväsendet och Regeringskansliet. Trots detta har utredningen inkluderat Delmi och Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) i översynen, kommittéer som ligger under Justitie- respektive Utrikesdepartementet. Utredningen motiverar inte varför de har valt att frånga riktlinjerna i Dir 2017:79 utan att få ett tilläggsdirektiv. Värt att notera är att det i betänkandet, inte riktas uppmärksamhet mot exempelvis ESO som ligger under Finansdepartementet. Till denna inkonsekvens, att inkludera Delmi och EBA men inte ESO i översynen, ges ingen förklaring.

Samtliga myndigheter och berörda departement som ingick i utredningens översyn erbjöds plats i den expertgrupp som skapades den 2 oktober 2017, dock inte Delmi. Sannolikt på grund av att Delmi inte var föremål för översynen förrän utredarna, i strid mot Dir 2017:79, valde att inkludera fler myndigheter och kommittéer i förslaget, däribland Delmi. Vidare görs inte någon djupgående analys av Delmis uppdrag eller verksamhet.

Delmis uppdrag och verksamhet

I Delmis uppdrag ingår att belysa sambanden mellan migration och t.ex. utveckling, integration och arbetsmarknad, såväl nationellt, regionalt och lokalt som internationellt, samt migrationens drivkrafter och effekter. I uppdraget ingår även att undersöka effekterna av den förda politiken, sammanställa kunskapsöversikter baserade på svenska och internationella resultat inom relevanta områden, samt sprida kunskap och information om migrationsfrågor hos exempelvis allmänheten, journalister och icke-statliga organisationer (Dir. 2013:102). Delmis styrdokument anslår ett stort mått av självständighet och oberoende i relation till sin uppdragsgivare, Regeringskansliet. I delegationens uppdrag ligger att självständigt identifiera kunskapsluckor och kunskapsbehov inom migrations- och integrationsområdet. Utöver detta har Delmi också till uppdrag att tillgängliggöra evidensbaserad kunskap till allmänheten och bidra till samhällsdebatten. Det betyder att Delmi har ett betydligt bredare uppdrag än att ta fram underlag åt regeringen.

Enligt den interna utvärdering som Justitiedepartementet gjorde år 2016 är Delmi en väl fungerande enhet med hög produktivitet och starkt genomslag, och har använt sina begränsade resurser på ett kostnadseffektivt sätt:

Delmis verksamhet uppfyller mycket väl det uppdrag som ges i kommittédirektiven. Delmis uppdrag är brett formulerat i direktiven och en avgörande anledning var att ge Delmi ett stort mått av självständighet och oberoende i fullgörandet av sitt uppdrag. Detta bedömdes vara av särskild vikt för Delmi eftersom migrationsdebatten ofta präglas av polarisering. Delmi har på ett ändamålsenligt sätt tagit fasta på det breda uppdraget och på en relativt kort tid hunnit etablera arbetsformer, kontaktnät och position i samhällsdebatten. En ansevärd mängd studier har redan publicerats och ett stort antal studier ska publiceras 2016–2017. Genom egna seminarier, deltagande i externa evenemang, debattartiklar och hemsida har Delmi mycket aktivt svarat upp mot uppdraget att sprida kunskap och information.¹

Delmis seminarier direktsänds via SVT-forum och varje år publiceras ett flertal debattartiklar som bygger på Delmis rapporter. Den organisationsform som Delmi har utvecklat har gjort det attraktivt för såväl framstående svenska som internationella forskare att skriva rapporter åt Delmi, trots att arbetsuppgiften är omfattande och den ekonomiska ersättningen anspråkslös (vanligtvis en till två basbelopp per rapport). Den kunskapsförmedlande plattform som Delmi har utvecklat till har bidragit till att uppdragstagarna (forskarna) har sett ett mervärde i att skriva för Delmi, eftersom det gör att de kan nå ut med sin forskning och sina policyrekommendationer på ett effektivt sätt. Om Delmis verksamhet omvandlas till att endast ta fram underlag till regeringen, riskerar detta mervärde sannolikt att gå förlorat med följden att det blir svårare att

¹ Översyn av Delegationen för migrationsstudier, 2016-11-09

kontraktera välmeriterade forskare för uppdrag åt Regeringskansliet. I en av samtidens viktigast frågor är det av vikt att de mest meriterade forskarna får möjlighet till en tydlig röst i debatten.

Migration – en eller flera frågor?

Migrations- och integrationspolitiken har under de senaste åren varit den fråga som dominerat den politiska dagordningen och samhällsdebatten och inget tyder på att frågorna kommer att minska i aktualitet. Delmis arbete syftar till att sprida evidensbaserad kunskap på ett område som präglas av polarisering och faktaresistans. I betänkandet diskuteras värdet av att bryta upp migrationsfrågan under två olika delområden: arbetsmarknads- och välfärdsanalys, samt trygghets- och säkerhetsanalys. Dessa politikområden har skilda utmaningar, behov och målsättningar. Enhetliga strukturer som ska passa dessa områden, riskerar att istället inte passa någon fråga riktigt väl – i alla fall inte migrationsfrågan. I en ev. uppstyckning av migrationsfrågan riskerar helhetsperspektivet att gå förlorat. Ett helhetsperspektiv som visat sig vara avgörande för Delmis utåtriktade uppdrag, att ta fram och sprida kunskap om migration och integration. Om migration i bred bemärkelse inte får stå i fokus – där även migrationens orsaker till integrationspolitiska utmaningar är inkluderade – finns en risk att migrationsfrågan blir till restposter inom andra verksamheter eller kommer att överskuggas av andra viktiga samhällsfrågor. Att renodla Delmis uppdrag efter en enhetlig struktur, som har som enda uppgift att bistå regeringen med analysunderlag, vore att göra avkall på ett av Delmis viktigaste uppdrag, nämligen det utåtriktade arbetet som syftar till att sprida kunskap och information om migrationsfrågor.

I detta ärende har ordförande i Delmi, Joakim Palme, beslutat. Utredningssekreterarna Henrik Malm Lindberg och André Asplund har varit föredragande.

Joakim Palme

Henrik Malm Lindberg

André Asplund